

Kommunstyrelsen

Begränsningsåtgärder med stöd av den tillfälliga pandemilagen

Bemyndigande till kommunstyrelsen att meddela föreskrifter

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås kommunfullmäktige att besluta följande.

1. Kommunfullmäktige beslutar att införa följande bestämmelse under avsnittet L i kommunstyrelsens reglemente

”Kommunstyrelsen ansvarar för att med stöd av 8 kap. 1 § förordningen (2021:8) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19, begränsningsförordningen, meddela föreskrifter om förbud mot att vistas i en park, på en badplats eller på någon annan liknande särskilt angiven plats, om det på platsen finns en påtaglig risk för trängsel.”

2. Kommunfullmäktige beslutar att ovan angivna bestämmelse ska utgå från kommunstyrelsens reglemente när bestämmelsen, som bemyndigandet grundar sig på, upphör att gälla.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del, förutsatt att kommunfullmäktige beslutar i enlighet med beslutspunkt 1-2, följande.

3. Kommunstyrelsen beslutar att stadsledningskontoret, till kommunstyrelsens sammanträde den 29 mars 2021, ska ta fram förslag till tillämpningsanvisningar för i vilka fall föreskrifter med stöd av 8 kap. 1 § förordningen (2021:8) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19 kan beslutas.

Sammanfattning

Regeringen beslutade den 4 mars 2021 med stöd av den så kallade pandemilagen att ge kommuner möjlighet att från och med den 11 mars 2021 förbjuda allmänheten att vistas i en park, på en badplats eller på någon annan liknande särskilt angiven plats, om det på

platsen finns en påtaglig risk för trängsel. För att få en snabb beslutsprocess behöver kommunfullmäktige ge en nämnd befogenhet att besluta om föreskrifterna. Gör inte fullmäktige det, är det fullmäktige som ska meddela föreskrifterna. I detta ärende föreslås att kommunfullmäktige ska fördela till kommunstyrelsen att fatta sådana beslut.

Ärendet

Bakgrund

Den 10 januari 2021 trädde *lagen om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19* i kraft. Lagen benämns som bland annat pandemilagen. Lagen innehåller bemyndiganden till regeringen och myndigheter att fatta beslut inom vissa områden, om besluten behövs för att begränsa och motverka spridningen av coronaviruset och sjukdomen covid-19.

Regeringen har med stöd av den lagen beslutat om den så kallade begränsningsförordningen¹, som idag innehåller begränsningar inom följande områden.

- Begränsning av antalet personer vid allmänna sammankomster och offentliga tillställningar
- Antal personer och förutsättningar bedriva verksamheten vid
 - gym- och sportanläggningar och badhus²
 - handelsplatser
- Begränsning av antalet personer vid upplåtelse av platser för privata sammankomster
- Smittskyddsåtgärder i långväga kollektivtrafik

13 § pandemilagen ger regeringen rätt att bemyndiga en kommun att meddela *föreskrifter* om förbud mot att vistas i en park, på en badplats eller på någon *annan liknande* särskilt angiven plats, om det på platsen finns en påtaglig risk för trängsel. Ett sådant förbud får inte vara så omfattande att 1) det innebär ett hinder mot att förflytta sig inom riket eller 2) på annat sätt medför obefogade inskränkningar i enskildas frihet. Innan en kommun meddelar föreskrifter ska smittskyddsläkaren och Folkhälsomyndigheten ges tillfälle att yttra sig.

Regeringen remitterade den 17 februari 2021 en planerad ändring av begränsningsförordningen, som ska ge kommunerna möjlighet att fatta sådana beslut som beskrevs ovan, från och med den 11 mars 2021. Regeringen remitterade vid samma tillfälle ytterligare planerade ändringar i begränsningslagen och en förordning som, om den beslutas, ger regeringen rätt att stänga olika verksamheter i det svenska samhället. Regeringen beslutade den 4 mars 2021 att anta lagförslagen som innebär att kommuner bemyndigas att meddela förbud att vistas på vissa platser om det finns påtaglig risk för trängsel.

¹ Förordningen (2021:8) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19

² Ordet ”badhus” tänker regeringen ändra till ”badanläggning”, tillsammans med de tillägg som presenterades den 17 februari 2021 och som denna promemoria handlar om.

Detta ärende förs direkt till kommunstyrelsen för att göra det möjligt för kommunfullmäktige att besluta om det föreslagna bemyndigandet vid sitt sammanträde den 15 mars 2021. I så fall kan kommunen fatta eventuella beslut från det att våren/sommaren kan förväntas locka allmänheten till parker, badplatser och liknande platser. Kommunfullmäktige har därefter sitt nästkommande sammanträde först den 12 april 2021.

Stadsledningskontorets utredning och yttrande

Det är kommunen som sådan som bemyndigas att meddela föreskrifter som innebär att allmänheten inte får vistas i en park, på en badplats eller någon annan liknande plats. För att få en snabb beslutsprocess behöver kommunfullmäktige ge en nämnd befogenhet att besluta om föreskrifterna. Gör inte fullmäktige det, är det fullmäktige som ska meddela föreskrifterna. Det kan uppstå situationer där behovet av föreskrifter uppkommer mycket hastigt. Det är därför viktigt att kommunen har möjliggjort en snabbare beslutsprocess än den att beslutet om föreskrifter ska fattas av kommunfullmäktige vid varje tillfälle som behovet uppstår. Om beslutet att meddela föreskrifter delegeras till nämnd möjliggörs att beslutet kan fattas med kortare varsel. Om behovet skulle vara mycket akut och uppstå mycket hastigt finns även möjligheten att fatta ett brådskande ordförandebeslut. Det är inte osannolikt att behovet av föreskrifter till exempel kan uppstå för att reglera besökare till kommunens badplatser när badsäsongen kommer igång. Mot bakgrund av ovan och med hänsyn till beslutets ingripande karaktär bedömer stadsledningskontoret att kommunstyrelsen, i sin samordnande roll, bör ges uppdraget att meddela föreskrifter med stöd av 8 kap. 1 § begränsningslagen.

För att tydliggöra i vilka situationer ett förbud kan aktualiseras bör stadsledningskontoret redovisa detta samt tillämpningsanvisningar till kommunstyrelsen. Det har inte varit möjligt att till kommunstyrelsens sammanträde den 11 mars 2021 ta fram redovisningen/tillämpningsanvisningar. I förslag till beslut ingår därför att kommunstyrelsen ska uppdra till stadsledningskontoret att ta fram ett förslag till rutiner till styrelsens sammanträde den 29 mars 2021. Av tillämpningsanvisningar behöver det framgå hur behov av förbud ska aktualiseras, behov bedömas och platser avlysas efter meddelade föreskrifter.

Om att meddela föreskrifter

Ett beslut om att meddela föreskrifter om förbud att vistas på en angiven plats kan förväntas fattas i två olika situationer. Den ena är att förbud meddelas förebyggande utifrån en riskanalys baserad på driftansvariga nämndens och dess medarbetares kunskap om platser som normalt sett lockar många människor i olika situationer. Den andra är att beslut fattas efter konstaterad trängsel som medför risk för smittspridning.

Det är Polismyndigheten som vakar över efterlevnaden av meddelat förbud. Den som bryter mot ett förbud mot att vistas på vissa särskilt angivna platser kan dömas till penningböter.

Stadsledningskontoret kan konstatera att det kan finnas platser där det normalt är trängsel soliga och varma dagar och att det troligen blir fråga om sådan trängsel som avses i pandemilagen. Stadsledningskontoret kommer till kommunstyrelsens sammanträde den 29 mars 2021 redovisa dessa platser så att kommunstyrelsen är beredd på att beslut kan behöva meddelas avseende dem.

Stadsledningskontoret beräknar att det behövs omfattade informations- och kommunikationsinsatser om vistelseförbud meddelas. Det handlar både om hemsida, annan digital media och tryckt lokalmedia och om att ha personer på plats och kan förklara. Föreskrifter ska enligt 8 kap. 13 § andra stycket kommunallagen vara lättillgängliga på kommunens hemsida. Beslutet om att meddela föreskrifter ska tillkännages på kommunens webbaserade anslagstavla³.

Ekonomiska konsekvenser

Stadsledningskontoret bedömer att förslag till beslut bör ha begränsade ekonomiska konsekvenser. Det bedöms kunna uppstå kostnader för att kommunicera och verkställa eventuellt förbud genom bland annat stöd från personal och avgränsningsåtgärder.

Konsekvenser för barn

Förslag till beslut innebär ett bemyndigande till kommunstyrelsen att besluta om eventuellt förbud för att kunna möjliggöra en snabb beslutsväg när det behövs för att minska smittspridningen. Ett eventuellt förbud innebär en inskränkning för människor att vistas på vissa platser. Syftet med ett förbud är dock begränsa sprittspridning och värna om liv inom alla målgrupper, däribland barn och unga.

Bilagor

1. Promemoria ”*Ändringar i begränsningsförelagningen*”, Socialdepartementet S2021/01524.

Sidrah Schaidler
Stadsjurist
Stadsledningskontoret

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör
Stadsledningskontoret

³ 8 kap. 13 § första stycket kommunallagen